- **שם הכלי:** מב"ת – מבדק בתמונות להתעניינויות תעסוקתיות The Illustrated Vocational Inventory
- **פותח בשנת:** 1980 , **על ידי:** Whelan & Reiter, 1980
- **תורגם בשנת: 1997 , על ידי:** רייטר (1997)

1	**מטרת הכלי**	להעריך ידע על עולם העבודה ומסוגלות תעסוקתית
2	**סוג כלי המחקר**	מבדק
3	**אוכלוסיית היעד**	תלמידים עם פיגור שכלי הלומדים בחינוך מיוחד
4	**אופי הדיווח**	
5	**מבנה הכלי**	בכלי שני חלקים נפרדים. חלק א' מאפשר בדיקה שיטתית של רמת הידע של המרואיין לגבי התנאים והסביבה הקשורים לעיסוקים שונים, כגון מכשור, מיומנויות ביצוע, מקומות עבודה ועוד, ללא תלות ביכולת מילולית של הנבדק. חלק ב' בודק תחומי התעניינות תעסוקתית, אך חלק זה לא ייכלל בכלי הערכה שיעריכו תוכנית זו בשל חוסר רלבנטיות של התעניינות תעסוקתית למשתנים של המחקר.
6	**תיאור המבדק**	המבדק כולל 12 תמונות (אחת משמשת לדוגמא) המייצגות 11 עיסוקים שונים (ניקיון, תעשייה, כביסה וניקוי יבש, בישול וההגשה, גינון וטיפול בבעלי חיים, חנויות ומרכולים, שירותים ושליחויות, סיעוד, מוסכים ותחנות דלק, משרדים וספריות, בניה). לגבי כל תמונה הנבדק נשאל שש שאלות החוזרות על עצמן: מה עושה העובד שבתמונה, מהו מקום העבודה, כיצד מכנים את העובד, איזה עוד פעולות עושים בעבודה זו, באילו כלים או מכשירים נוספים משתמשים לעבודה זו וכן מה היא בערך משכורת העובד שבתמונה.
7	**סוג סולם המדידה**	לכל תשובה ניתן ציון לפי המדרג: 0 = חוסר תשובה או תשובה שגויה, 1 = תשובה חלקית, 2 = תשובה מלאה. ציון מקסימלי לכל תמונה = 12, והציון הכללי לכל המבדק הוא סיכום הציונים של כלל התמונות והוא נע בין 0 ל- 132.
8	**אורך הכלי**	12 תמונות
9	**מהימנות ותקיפות**	יבזורי (2010):"נתונים לגבי תוקף ומהימנות של הכלי נתקבלו מניתוחים שנעשו באנגליה ומניתוחים שנעשו בארץ. בארץ נערכו ניתוחים על מדגם מייצג של 152 צעירים וצעירות העובדים במע"ש – מרכזי עבודה שיקומית וכן על 120 תלמידי כיתות עליונות בבתי ספר לחינוך מיוחד (רייטר, 1997). התוקף התוכני של המבדק מבוסס על מחקרי מעקב המדווחים על תעסוקות שבוגרי חינוך מיוחד השתלבו בהן והתוקף המבני מבוסס על ניתוחי קורלציות, השוואות בין המינים וניתוחי גורמים. בדיקה של מהימנות הכלי בקרב מדגמים של בנים ובנות נמצאה גבוהה (בנים – r = .69, בנות – r = .83, n = 60). מהימנות מבחן חוזר נמצאה אף היא גבוהה (r = .99) (רייטר, 1997). בארץ נעשה שימוש במבדק במחקרים שונים שבדקו אוכלוסיות של תלמידים המאובחנים עם פיגור שכלי (סהר, ליברודר, והדס-לידור, 2003; סלאמה-מטר, 2001; רם, 2005)".

רשימת מחקרי קרן של"ם אשר עשו שימוש בכלי:

מק"ט	שם המחקר
562	יונת יבזורי (2010). תכנית מעבר לחיי עבודה לתלמידים עם מוגבלות שכלית הלומדים בחינוך מיוחד. מנחה: ד"ר זק"ש דליה, פרופ' רייטר שונית. אונ' חיפה.

מב"ת – מבדק בתמונות להתעניינויות תעסוקתיות

Whelan & Reiter, 1980

מ ב"ת

לפניך 11 תעסוקות המוצגות בתמונות. ענה על שאלות 1-6. השתמש במלבנים לכתיבת התשובות ובריבועים לכתיבת הציון*

שם המרואיין: _____ מין: נ ☐ ז ☐ גיל: _____ בי"ס/מרכז: _____ כתובת (בי"ס/מרכז): _____ תאריך: _____

תעסוקה	1. מה עושה העובד בתמונה?	2. מהו מקום העבודה?	3. כיצד מכנים את העובד?	4. איזה עוד פעולות עושים בעבודה זאת?	5. באילו כלים או מכשירים משתמשים?	6. מהי המשכורת (בערך) על עבודה זאת?	ס"ה
נ נקיון							
ת תעשיה							
מנ מכביסה ניקוי יבש							
מר בישול הגשה							
גב גינון בעלי חיים							
חמ חנות מרכולים							
שש שירותים שליחות							
ס סיעוד							
מד מוסכים תחנות דלק							
מס משרדים ספריות							
ב בניה							

* ציונים: תשובה מלאה = 2, תשובה חלקית = 1, תשובה לא נכונה או חוסר כל תשובה = 0

© אחוה - הוצאה לאור, 1997 - מביית 001